

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอ
ผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร
เขต 2 ได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
สรุปผลได้ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิจิตร เขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไป
หาน้อย คือ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ
ตามลำดับ

1.1 จำแนกตามสถานภาพ

ตัวแทนภายในสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี
ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารทั่วไป
การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ และตัวแทน
ภายนอกสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมใน

การบริหารการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารวิชาการ และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

1.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสภาพ ได้แก่ ตัวแทนภายในสถานศึกษาและตัวแทนภายนอกสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอความต้องการของท้องถิ่นในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการประเมินหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

3.2 ด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาเพื่อ ให้การใช้งบประมาณในสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลงานเกียรติคุณที่ครูและบุคลากร ได้รับให้ ผู้ปกครองและชุมชนทราบ เพื่อร่วมแสดงความยินดีกับครูและบุคลากรที่ได้รับการยกย่อง

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานในการจัดทำและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างจริงจัง และควรให้โอกาส คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอแนะ โครงการ และกิจกรรมไว้ในแผน ปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อให้การจัดกิจกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษามี ประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า มีประเด็น น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอยู่ใน ระดับมาก ทั้งโดยรวม และรายด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้ง นี้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรการเพื่อนำนโยบายการกระจาย อำนาจการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปสู่เขต พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 2-3) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับให้ สถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้ สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยติดตามการปฏิบัติงาน

ของสถานศึกษารวมทั้งให้ความเห็นให้ข้อเสนอแนะ และคำปรึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง บริหารงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา เชื่อถือ ของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 11-12) ในช่วงที่ผู้วิจัยกำลังศึกษานั้น สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกที่สามจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่สองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังทุกขั้นตอน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาจากด้านการบริหารวิชาการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละกลุ่ม พบว่า การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การรับรู้และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นที่น่าสังเกตว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม ในประเด็นข้างต้นมากเพราะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงที่ผู้วิจัยกำลังศึกษานั้นสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกที่สามจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำให้สถานศึกษาสถานศึกษาแต่ละแห่งได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสถิต เชาวดี (2551 : 106) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมการบริหารงานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งรายการที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ

การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านงานวิชาการ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาร
 หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับ วันชัย
 อารีราษฎร์ (2550 : 116) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับ
 การดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ความเห็นและ
 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการรับรู้และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
 การจัดระบบและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่นกัน

ด้านการบริหารงบประมาณจำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตามขนาดของ
 โรงเรียน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและ
 รายด้าน เป็นที่น่าสังเกตว่า การมีส่วนร่วมในเรื่อง การจัดหารายได้จากทรัพยากรของสถาน ศึกษา
 และการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายจากงบประมาณของสถานศึกษา เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ย
 ต่ำสุด เมื่อเทียบกับข้ออื่น ๆ และถ้าหากพิจารณาตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา จะพบว่า
 ค่าเฉลี่ยข้อดังกล่าวต่ำสุดเช่นกัน สอดคล้องกับ วันชัย อารีราษฎร์ (2550 : 117) การดำเนินงานตาม
 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 หนองคาย เขต1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการดำเนินงานงบประมาณอยู่ใน
 ระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ คือการมีส่วนร่วมในเรื่อง การจัดหา
 รายได้จากทรัพยากรของสถานศึกษา และการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายจาก
 งบประมาณของสถานศึกษา เช่นกัน

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา
 อยู่ในระดับมาก ทั้ง โดยรวมและรายด้าน เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับ
 ข้ออื่น ๆ คือ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งของบุคลากรเพื่อเสนอต่อสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษา และการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็น
 เพราะว่ คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น และสืบเนื่องมาจาก
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนด
 ให้การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาและสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีหน้าที่ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน
 ภารกิจของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน. 2550 : 13 – 14) สอดคล้องกับ สถิตี เชาวดี (2551 : 107) การมีส่วนร่วมในการบริหาร
 สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารบุคคล ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 ได้แก่ การพิจารณาเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาสถานศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

หรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักการศึกษามอบหมายเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา การมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามแผนพัฒนางานด้านบุคคล การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนางานด้านบุคคล

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า เป็นด้านที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้านและเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และเป็นที่น่าสังเกตว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีระดับการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และการร่วมประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขอบข่ายการบริหารงานในด้านนี้ส่วนใหญ่ กระทรวงศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดอำนาจหน้าที่พื้นฐานไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ สถิต เชาวดี (2551 : 108) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารทั่วไป ประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการด้านบริหารทั่วไป และสอดคล้องกับ วันชัย อารีราษฎร์ (2550 : 119) การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารทั่วไปมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งโดยรวมและรายด้านและเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาภพสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ระหว่าง ตัวแทนภายในสถานศึกษา และตัวแทนภายนอกสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวแทนภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการ โดยตำแหน่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา จึงมีส่วนร่วมดำเนินการทุก ๆ กิจกรรมของสถานศึกษา ส่วนกลุ่มตัวแทนภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่เข้ามามีบทบาทในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นครั้งคราวตามที่สถานศึกษากำหนดหรือเชิญเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น จึงทำให้คณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ประหยัด บุญเรือง (2550 : 108-111) ได้วิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวแทนภายนอกและกลุ่มตัวแทนภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เขมม จันทะวงษ์ศรี (2547 : 121-123) การปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ผลการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการศึกษาระหว่างข้าราชการครูและไม่เป็นข้าราชการครู ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันทุกด้าน และสอดคล้องกับ ประมวล อัครชาติศรี (2547 : 96-102) พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงาน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ระหว่าง โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ นั้นแสดงว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกันตามจำนวนนักเรียนย่อมมีบริบทที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ภารกิจจำนวนปริมาณงาน ความรับผิดชอบ งบประมาณ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นหรือมุมมองต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สันติสุข อยู่สุข (2552 : 95-97) พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โรงเรียนขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารแตกต่างกัน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประหยัด บุญเรือง (2550 : 108-111) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจากโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ วันชัย อารีราษฎร์ (2550 : 120) ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ระหว่าง สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานงบประมาณมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้โอกาสในด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาตามบทบาทหน้าที่อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และควรให้โอกาสคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นคณะกรรมการประเมินการดำเนินงานแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้การใช้งบประมาณในสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากตัวแทนภายนอกสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทราบแนวทางในการบริหารงานในอนาคต เป้าหมายและวัตถุประสงค์ การดำเนินงานทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปร่วมกัน และพร้อมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้น ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงขนาดของโรงเรียนและสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาวางแผนงานที่เป็นมาตรฐานหรือกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยความคิดเห็นและความพึงพอใจ ของครู ผู้ปกครอง ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนทุกสังกัด

2.2 ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งเสริมต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนและกำหนดการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานในโอกาสต่อไป

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY